

УДК 316.613.4

Задоволеність життям як критерій позитивного функціонування особистості

Даценко О. А.

Анотація. Стаття присвячена проблемі задоволеності життям, як узагальненої оцінки якості існування особистості. Представлено теоретико — методологічний огляд сучасних концепцій феномену. Робиться спроба розгорнутого дефінітивного аналізу поняття «задоволеність життям» в системі суміжних категорій. Визначається специфіка цієї оцінки саме як інтегрального показника позитивного функціонування. Виявляються деякі особливості структурної моделі задоволеності життям, зокрема роль когнітивних та емоційних складових в процесах консолідації та конструктивізації позитивних екзистенційних переживань особистості. Виокремлюється система факторів, що феноменалізують емоційно-оцінчне ставлення до власного життєтворення.

Ключові слова: задоволеність життям, оцінка якості життя, позитивні переживання, емоційно-оцінчне ставлення, психологічне благополуччя, життєтворення.

Постановка проблеми. Глобальні зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві, соціально — економічна криза, висока нестабільність та невизначеність негативно впливають на оцінку якості життя. За таких умов, людина постійно перебуває в стресовому стані, відчуває незадоволеність власним існуванням. Задоволеність життям, як узагальнена оцінка екзистенційної активності індивіда є відправною точкою для подальших життєвих звершень та особистісної самореалізації. Тому дослідження проблеми є вкрай важливим не лише в контексті теорії, зокрема створення цілісної фундаментальної моделі феномену, але і з точки зору практики, що детерміновано необхідністю розробки психокорекційного інструментарію, впровадження якого дозволило б підвищити відчуття позитивного функціонування.

Проблема оцінки якості життя не є новою для психології. Її теоретико-методологічні і практичні засади активно розробляються в науці. Категорія «задоволеність життям» має значну представленість як в зарубіжній [2, 6, 8, 9, 15], так і вітчизняній психології [5, 7, 14, 16]. Але, багатогранність феномену зумовлює складність побудови єдиної систематизованої концепції зазначеного явища. Кожна теорія

робить акцент на окремому аспекті життя людини, суб'єктивна оцінка якого, впливає на загальне ставлення до власного існування. Крім того, існує значна теоретико-методологічна невизначеність у виявленні дефініції даного поняття, його презентованість в широкому семантичному контексті поряд з іншими валідними категоріями, такими як «суб'єктивне або психологічне благополуччя», «щастя», «життєвий успіх», «позитивне функціонування» тощо. Незважаючи на достатню представленість проблеми, вона не полишає своєї актуальності і потребує більш ґрунтовного та системного аналізу. Необхідність до її звернення спричинена серйозною стурбованістю науковців і практиків зниженням загального позитивного фону життя, домінуванням песимістичного настрою, частотою виникнення глибоких та затяжних екзистенційних криз.

Мета статті полягає у визначенні теоретико-методологічних засад дефініції «задоволеність життя», виявленні деяких психологічних особливостей феномену в контексті проблем позитивного функціонування особистості та оцінки якості життя.

Викладення основного матеріалу дослідження. Історіогенез дослідження проблеми задоволеності життям засвідчує його філософські передумови і представленість удвох загальних напрямках: гедоністичному та еудемонічному [4]. На думку Р.Веєнговена, гедоністичний напрямок акцентує увагу на принципах задоволення, з'ясуванні питання про те, «що робить переживання і життя приємним або неприємним» [4, с.17]. Т.Гоббс в рамках зазначеної ідеології, зазначає, «що відчуття щастя пов'язане із досягненням задоволення та уникненням страждання» [4, с. 18]. С. А. Кириленко вказує на наявність так званої «...здатності до задоволення, що в цілому визначає позитивну чи негативну оцінку життя» [9, с. 156]. Н. Бредберн акцентує увагу на домінуванні позитивного афекту у визначенні загальної оцінки життя [6]. Більшість прихильників цієї концепції задоволеність життям розуміють з точки зору можливостей отримувати задоволення, гармонійно існувати, комфортно себе почувати, переживати емоції радості, щастя, захоплення, екстазу і т. д.

Еудемонічний підхід виходить із розуміння людини у першу чергу не як механізму, спрямованого на задоволення власних потреб, відповідно до умов існування та індивідуальних особливостей, а як особистості, орієнтованої на втілення власного «даймону» — чеснот, домагань, які закладені у людській природі та призводять до особистісного зростання, відчуття змістовності життя. Індикаторами благополуччя вважаються

наявність у людини високих цілей, трансцендентних можливостей, екзистенціальних умінь, прагнень до самоактуалізації тощо [6].

Сучасна інтерпретація поняття має розгалужену систему трактувань. Так, наприклад, Є. В. Балацький зазначає, що задоволеність життям — це «складне індивідуально — психологічне утворення, що засноване на інтеграції когнітивних та емоційно — вольових процесів, яке виявляється як суб'єктивна оцінка внутрішніх та зовнішніх обставин власного життя [3, с. 43]. Причому зазначимо, що це не будь-яка оцінка, а саме позитивна.

На думку Р. М. Шаміонова, задоволеність життям являє собою «... поліваріативну, структурно — динамічну систему, яка базується на інтеграції раціонального та афективного, що в цьому складному поєднанні відображає суб'єктивно-ціннісне відношення до життя» [15, с. 87].

Дослідження проблеми відповідно до питань соціалізації особистості спостерігається, зокрема, в працях О. О. Віговської, котра зазначає, що задоволеність життям визначається результатами різноманітних соціальних процесів, в які включена особистість: груповою ідентичністю, цілісністю позитивного переживання людиною власної соціалізованості та адаптованості, відповідністю рольовим очікуванням тощо [5]. В працях О. О. Віговської наголошується на ефективній самореалізації, конструктивних міжособистісних стосунках та соціальному визнанні, що у підсумку зумовлюють позитивне ставлення до життя [5, с. 164].

К. О. Абульханова-Славська зазначає, що задоволеність чи незадоволеність життям — «складне, але завжди узагальнене почуття того, наскільки вдало склалося життя людини», та є «важливим показником особистісних досягнень» [1, с. 18].

За визначенням Р. Лукаса, Р. Дінера, задоволеність життям — когнітивний компонент відчуття благополуччя, що відображає «рефлексивне судження людини про те, що її життя та обставини складаються добре» [9, с. 155].

В наукових наробках Є. І. Головахи, Н. В. Паніної задоволеність життям тлумачиться як найбільш загальне уявлення людини про психологічний комфорт, який включає: інтерес до життя, рішучість, цілеспрямованість, послідовність у досягненні життєвих цілей, узгодженість між уявним та реальним; високу оцінку власних якостей і вчинків; загальний позитивний фон настрою і т. д. [7].

Т. В. Углова визначає задоволеність життям як «... суб'єктивну оцінку існування в цілому (умов життя і діяльності, досягнень,

стосунків з людьми і т. ін.), яка супроводжується приємними, радісними емоційними переживаннями» [16, с. 92]. Задоволеність життям виражає ступінь комфортності людини в своєму життєвому просторі, гармонію внутрішнього світу із зовнішнім середовищем, виявляється як переживання успішності чи неуспішності функціонування усіх сторін особистості.

В дослідженні проблеми психологічного благополуччя, проведеного А. В. Вороніною, задоволеність життям розглядається як системний показник якості самореалізації людини, який формується у процесі життєдіяльності на основі психофізіологічного збереження функцій, і проявляється у суб'єкта в переживанні змістовної наповненості та цінності життя в цілому [6]. Схожа позиція спостерігається в працях І. А. Джидар'ян, де оцінка життя зумовлюється рівнем задоволення базових потреб і реалізацією цінностей та смислу життя [8]. Суб'єктивна оцінка успішності життя формується в процесі життєтворення і охоплює такі онтологічні аспекти: біологічний, соціально — економічний, культурно — історичний, духовно — практичний, індивідуально — психологічний і проявляється на декількох рівнях: психосоматичному, індивідуально-психологічному, психосоціальному, життєтворчому та самотрансцендентному.

Задоволеність життям — це складне, багатofакторне та структурно-динамічне утворення, що виступає як узагальнена оцінка якості життя індивіда. На думку М. Мукашевич, під якістю життя розуміють поняття, що включає в себе систему умов та обставин, необхідних для повноцінного функціонування особистості та оцінку їх реального існування [11, с. 128]. Показник якості життя включає два параметри: об'єктивний, що представлений реальними досягненнями людини та суб'єктивний, який відображає оціночний аспект самосвідомості людини [11, с. 129]. У зв'язку з цим, задоволеність життям розглядається як процес і результат суб'єктивного оцінювання якості, умов, змісту життєдіяльності, своїх стосунків і самого себе в цілісному онтологічному просторі. Причому, ця оцінка відображає ефективність функціонування особистості, в першу чергу, з точки зору досягнутого, включає не лише афективну, а й когнітивну складову. Когнітивний компонент задоволеності життям охоплює процеси свідомої «ревізії» власної життєдіяльності на предмет реалізованого, здійсненого або отриманого; відображає цілісність, несуперечливість, усвідомленість картини світу, свого життя і себе в цій екзистенційній системі. Це свідомо позиція не лише щодо розгортання життєвого шляху, ціннісно-оціночне ставлення до результатів власної життєдіяльності, а й самого

себе як суб'єкта життєтворення. Н. В. Паніна з цього приводу зазначає, що суб'єктивна оцінка життя, виражає життя, як таке, що вдалося або ні; виявляється в індивідуальному змісті переживань, що обумовлене як об'єктивними показниками або віхами біографії, так і ставленням особистості до себе [7, с. 89].

Як раніше зазначалось, концепт «задоволеність життям» має тісні семантичні зв'язки з іншими суміжними категоріями, наприклад таким як «психологічне благополуччя». «Психологічне благополуччя», що так активно досліджується останній час, виражає, в першу чергу, позитивне самосприймання та високу самооцінку у зв'язку з досягнутими цілями, цінностями та ідеалами. О. С. Васильєва з цього приводу зазначає, що «психологічне благополуччя — це узагальнений показник ступеню задоволення потреб, прагнень, досягнення мети, що переживається як радість, щастя та визначає задоволеність собою» [4, с. 34]. Переживання людиною позитивного функціонування як процес передбачає, в першу чергу, порівняння «Я-реального» з «Я-ідеальним» [8], натомість результат цього процесу виражається в показниках самоактуалізації, особистісної зрілості, індивідуальності, самодетермінації, самотрансценденції, самодіяльності і т.ін. Тобто, психологічне благополуччя — це певна модальність самооцінки та самовідношення, що базується на емоціях задоволення чи незадоволення собою відповідно до того, що планувалось і що здійснилось. Концепт психологічного благополуччя не виключає роль об'єктивних показників успішності життя, але чисто термінологічно, фундаменталізує позитивне переживання власного «Я». Натомість, задоволеність життям — це багатофакторний конструкт, що передбачає складний взаємозв'язок культурних, соціальних, індивідуально-психологічних, фізичних, економічних і духовних рівнів існування людини. Це інтегральна оцінка успішності не лише самої особистості, а і життя в цілому. З одного боку, ця оцінка виражає результативність життєдіяльності, наповненість, яскравість та позитивність життєвого шляху. З іншого — продуктивність, самореалізованість та самоефективність людини як суб'єкта життєтворення. Г. Л. Пучкова з цього приводу зазначає, що задоволеність життям виявляється як синергічне психологічне утворення, що включає в себе оцінку й ставлення людини до власного життя та себе [12, с. 65].

Близьким до поняття задоволеність життям виступає категорія «щастя», що активно розроблялась М. Аргайлом [2], І. А. Джидарьян [8] та іншими науковцями. М. Аргайл стверджує, що щастя можна

розглядати як усвідомлення своєї задоволеності життям або як частоту і інтенсивність переживання позитивних емоцій [2]. На основі емпіричних досліджень науковець запропонував структуру щастя, що включає два компоненти — афективний та когнітивний. Афективний компонент визначається, в першу чергу, частотою, силою і тривалістю позитивних переживань та відсутністю негативних емоцій. Причому, наявність позитивного афекту напряму корелює з відповідними рисами характеру, такими як життєрадісність, оптимізм і т. д., бо «... щастя — це щось схоже на особистісну рису, завдяки якій відбувається активність людини на шляху до її самоздійснення...» [2, с. 166]. Натомість, когнітивний компонент щастя — це узагальнене судження, у якому відображається міра реалізації спрямованості людини, практична експлікація її ціннісно-сміслових прагнень [2].

В аксіологічній концепції І. А. Джидарьян, щастя трактується як «ціннісно-смілова категорія, що не має самодостатньої сутності, але «проходить» через інші цінності, будучи «побічним продуктом» їхньої реалізації» [6, с. 48].

В рамках позитивної психології М. Селігмана проблема аутентичного щастя розглядається відповідно до трьох напрямків: життя у задоволеннях — отримання насолод, культивування у собі так званого «пропріуму», тих якостей, які постійно підтримують позитивні переживання; активне життя — залученість у діяльність, постійне прагнення до мети; змістовне життя — наявність приємних, радісних, цікавих подій власного життя, його наповненість ціннісно-смісловим значенням. У спробі виявлення узагальненої моделі щастя, М. Селігман запропонував таку формулу: $Щ = I + O + B$, відповідно до якої, щастя розглядається в інтегральному поєднанні з індивідуальним діапазоном психологічних властивостей, що породжують та підтримують відчуття щастя (I), сприятливими зовнішніми обставинами (O) та вольовим контролем (B) [13, с. 125].

Досліджуючи питання полідетермінованої природи задоволеності життям, науковці пропонують різноманітні чинники, від яких залежить оцінка якості життя: економічні (М. Праг, К. Нікерсон, Р. Лукас, Е. Дінер); соціокультурні (Р. Веєрговен, У. Шимак, С. Ойші); міжособистісні (О. Г. Коваленко, Т. В. Данильченко); індивідуально-психологічні (М. Селігман, Б. Хеді, А. Верінг, Д. Маєрс та ін.).

У спробі виділення максимальної кількості факторів, що впливають на задоволеність життям, Є. В. Балацький виділяє 12 чинників, що «покривають три базові інстинкти»: самозбереження, продовження роду та самореалізації і, які водночас є «базовими людськими цінностями».

Автор зазначає, що основними факторами задоволеності життям виступають: особиста та сімейна безпека, матеріальне, сімейне та психологічне благополуччя, соціальна стабільність і статус, творча самореалізація і т. д. [3, с. 43].

В дослідженнях Л. В. Куликова, багатофакторна модель задоволеності життям представлена наступними чинниками: соціальними — це задоволеність особистості своїм соціальним існуванням, міжособистісними зв'язками, статусом, соціальною презентованістю та самореалізованістю, гармонійністю стосунків в сімейному середовищі тощо; духовними — відчуття причетності до духовної культури суспільства, усвідомлення можливості долучатися до її багатств, розуміння сутності і призначення людини, усвідомлення сенсу життя; фізичними — добре фізичне самопочуття, фізичний тонус, тілесний комфорт і т. д.; матеріальними — стабільний матеріальний статок, комфортність існування; психологічними — суб'єктивне благополуччя, відчуття цілісності, внутрішньої гармонії, щастя і т. д. [10, с. 476].

Узагальнюючи вище зазначені положення щодо факторної природи позитивної оцінки життя, можемо додати такі суб'єктивні чинники: позитивне ставлення до себе і свого життя (самоприйняття та аутосимпатія), наявність цілей, занять, інтересів, що надають життю смисл та наповненість, здатність виконувати повсякденні завдання та управляти обставинами життя, почуття постійного розвитку і самореалізації, автономність, самодетермінованість та самодіяльність.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проведений теоретичний аналіз феномену засвідчує його складність та багатоаспектність дослідження. Була здійснена спроба визначення дефініції даного поняття, виявлення його психологічної сутності в системі суміжних категорій. Окреслено деякі особливості структурної організації феномену, зокрема виділення когнітивного та емоційного компонентів. Проведені дослідження не дають вичерпного аналізу проблеми і актуалізують необхідність її подальшого, більш ґрунтовного та системного вивчення. Перспективність наукової розвідки може бути спрямована на створення теоретичної, інтегрованої моделі явища, його емпіричне вивчення, а також на розробку і впровадження психотехнологій, використання яких значно б підвищило рівень задоволеності життям.

Список використаної літератури

1. Абульханова-Славская К. А. *Стратегия жизни: методологические проблемы психологии*. Москва: Мысль, 1991. 299 с.
2. Аргайл М. *Психология счастья*. Санкт-Петербург: Питер, 2003. 271 с.
3. Балацкий Е. В. Факторы удовлетворенности жизнью: измерение и оценка. *Мониторинг общественного мнения*. 2005. № 4 (76) С. 42–52.
4. Васильева О. С. *Психология здоровья человека: эталоны, представления, установки*. Москва: Академия, 2001. 352 с.
5. Віговська О. О. Якість життя особистості. *Теоретико-емпіричні доробки сучасної психології*. 2013, № 2. С. 161–169.
6. Воронина А. В. *Оценка психологического благополучия школьников в системе профилактической и коррекционной работы психологической службы: дис... канд. психол. наук*. Томск, 2002. 144 с.
7. Головаха Е. И., Панина Н. В. Критерии и принципы разумной организации жизни. *Разумная организация жизни личности*. Киев: Наукова думка, 1989. С. 88–104.
8. Джидарьян И. А. Счастье в представлениях обыденного сознания. *Психологический журнал*. 2000. Т. 21, № 2. С. 40–48.
9. Кириленко С. А. Забота об удовольствии. *Феномен удовольствия в культуре : Материалы международного научного форума*. Санкт-Петербург: Центр изучения культуры, 2004. С. 155–157.
10. Куликов Л. В. Детерминанты удовлетворённости жизнью. *Общество и политика*. Санкт-Петербург: Питер, 2000. С. 476–510.
11. Мукашевич М., Корпач К. Концептуальні підходи вивчення феномену якості життя та його оцінки. *Освіта регіону*. 2011. № 3. С. 128–132.
12. Пучкова Г. Л. *Субъективное благополучие как фактор самореализации личности*. Хабаровск: Амур, 2008. 163 с.
13. Скрипаченко Т. В. Психологічний аналіз феномену задоволеності життям. *Проблеми сучасної психології* : зб. наук. праць. 2016. № 2 (10). С. 124–130.
14. Токарева Н. М. Психологічні виміри діалогізації сучасного освітнього простору. *Проблеми сучасної психології: зб. наук.*

праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за наук. ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Вип. 40. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. С. 373–384.

15. Шамионов Р. М. *Субъективное благополучие личности: психологическая картина и факторы*. Саратов: Научная книга, 2008. 240 с.
16. Углова Т. В. *Субъективные предпосылки удовлетворенности жизнью в период взрослости*. Вестник НГУ. 2013. Т. 2. № 74. С. 91–94.

References

1. Abul'hanova-Slavskaja, K. A. (1991). *Strategija zhizni : metodologicheskie problemy psihologii* [Life strategy methodological problems of psychology]. Moskva: Misl'. 299 s. [in Russian].
2. Argajl, M. (2003) *Psichologija schast'ja* [Psychology of happiness]. Sankt-Peterburh : Pyter, 271 s. [in Russian]
3. Balatskyi, E. V. (2005). Faktori udovletvorennosti zhyznju: yzmerenye y otsenka [Life Satisfaction Factors: Measurement and Evaluation]. *Monytorynh obshchestvennoho mnenyia*, 4 (76). S. 42–52. [in Russian]
4. Vasyleva, O. S. (2001). *Psikhologhyya zdorovia cheloveka: etaloni, predstavlenyya, ustanovky* [Psychology of human health: standards, ideas, attitudes]. Moskva, Akademyia. 352 s. [in Russian]
5. Vihovska, O. O. (2013). Yakist zhyttia osobystosti [Efektive lives of special features]. *Teoretyko-empyrychni dorobky suchasnoi psikhologhii*, 2, S. 161–169. [In Ukrainian]
6. Voronyna, A. V. (2002). *Otsenka psikhologhycheskoho blahopoluchyya shkolnykov v systeme profylaktycheskoi y korrektsyonnoi raboti psikhologhycheskoi sluzbi*. Diss.kand. psikhol. nauk [Assessment of the psychological well-being of students in the system of preventive and correctional work of the psychological service. Appl. Diss.]. Tomsk, 144 s. [in Russian]
7. Holovakha, E. Y., Panyna, N. V. (1989). Kryteryu y pryntsypy razumnoi orhanyzatsyy zhyzny [Criteria and principles of the rational organization of life]. *Razumnaia orhanyzatsyya zhyzny lychnosty*. Kyev: Naukova dumka. S. 88–104. [In Ukrainian]

8. Dzhydarian, Y. A. (2000). Schaste v predstavleniakh obydenного soznanyia [Happiness in the ideas of everyday consciousness]. *Psykholohychesky zhurnal*, 21 (2). S. 40–48. [in Russian]
9. Kyrylenko, S. A. (2004). Zabota ob udovolstvyy [Caring for pleasure]. *Fenomen udovolstvyya v kulture. Materyali mezhdunarodnoho nauchnoho foruma*. Sankt-Peterburh, Tsentri yzucheniya kulturi. S. 155–157. [In Ukrainian]
10. Kulykov, L. V. (2000). Determinanty udovletvoryonnosti zhiznyu [Determinants of life satisfaction]. *Obshchestvo y polityka*. Sankt-Peterburh, Piter. S. 476–510. [in Russian]
11. Mukashevych, M., Korpach, K. (2011). Kontseptualni pidkhody vyvchennia fenomenu yakosti zhyttia ta yoho otsinky [The conceptual approach to the phenomenon of liveliness and that of social assessment]. *Osvita rehionu*, 3. S. 128–132. [In Ukrainian]
12. Puchkova, H. L. (2008). *Subiktyvnoe blahopoluchye kak faktor samorealizatsyy lychnosti* [Subjective well-being as a factor in personal self-realization]. Khabarovsk: Amur. 163 s. [in Russian]
13. Skrypachenko, T. V. (2016). Psykholohichniy analiz fenomenu zadovolenosti zhyttiam [Psychological analysis of the phenomenon of contentment]. *Problemy suchasnoi psykholohii: zb. nauk. prats*, 2 (10), S. 124–130. [In Ukrainian]
14. Tokareva, N. M. (2018). Psihologichni vimiri dialogizatsiyi suchasnoho osvithnoho prostoru [Psychological dimensions of the dialogue of the modern educational space]. *Problemi suchasnoyi psihologiyi: zb. nauk. prats Kam'yanets-Podil'skogo natsionalnogo universitetu imeni Ivana Ogiienka, Institutu psihologiyi imeni G. S. Kostyuka NAPN Ukrayini / za nauk. red. S. D. Maksimenka, L. A. Onufrievoyi. Vip. 40. Kam'yanets-Podil'skiy : Aksioma*. S. 373–384. [In Ukrainian]
15. Shamyonov, R. M. (2008). *Subektyvnoe blahopoluchye lychnosti: psykholohycheskaia kartyna y faktori* [Subjective well-being of a person: psychological picture and factors]. Saratov: Nauchnaia knyha. 240 s. [in Russian]
16. Uhlova, T. V. (2013). *Subiktyvnie predposilky udovletvorennosti zhyznii v peryod vzroslosty* [Subjective prerequisites for life satisfaction in adulthood]. *Vestnyk NHU*, 2 (74). S. 91–94. [in Russian]

Даценко О. А.

Удовлетворенность жизнью как критерий позитивного функционирования личности

Аннотация. Статья посвящена проблеме удовлетворенности жизнью как обобщенной оценки качества существования личности. Представлено теоретико-методологический обзор современных концепций феномена. Делается попытка развернутого дефинитивного анализа понятия «удовлетворенность жизнью» в системе смежных категорий. Определяется специфика этой оценки, именно как интегрального показателя позитивного функционирования. Выявляются некоторые особенности структурной модели удовлетворенности жизнью, в частности роль когнитивных и эмоциональных составляющих в процессах консолидации и конструктивизации позитивных экзистенциальных переживаний личности. Выделяется система факторов, которые феноменализируют эмоционально-оценочное отношение к своему жизнеосуществлению.

Ключевые слова: удовлетворенность жизнью, оценка качества жизни, позитивные переживания, эмоционально-оценочное отношение, психологическое благополучие, жизнеосуществление.

Datsenko O. A.

Satisfaction with life as a criterion for the positive functioning of an individual

Abstract. The article is devoted to the problem of life satisfaction as a generalized assessment of the quality of a person's existence. A theoretical and methodological review of modern concepts of the phenomenon is presented. An attempt is made of a detailed definitive analysis of the concept of "satisfaction with life" in a system of related categories. The specificity of this assessment is determined, namely, as an integral indicator of positive functioning. Some features of the structural model of satisfaction with life are revealed, in particular, the role of cognitive and emotional components in the processes of consolidation and constructivization of positive existential experiences of a person. The system of factors that phenomalize emotionally — evaluative attitude to their life realization is allocated.

Keywords: life satisfaction, assessment of the quality of life, positive experiences, emotionally-evaluative attitude, psychological well-being, life fulfillment.

Даценко Оксана Анатоліївна,
асистент кафедри загальної та вікової психології
Криворізький державний педагогічний університет
Кривий Ріг, Україна
bezaddressi@gmail.com